

PRAECLARISSIMOS ACADEMIAE
CIVES
 AD
TRES ORATIONES
SACRAS
IN AVGVSTEO
SEPARATIS DIEBV
AVDIENDAS
PRO INSTITVTI RELIGIONE
INVITAT
IO. GVILELMVS BERGERVS
ELOQ. ET HVMAN. P. P.

25

Veronicam, sancti exempli feminam, cruentam Seruatoris imaginem habuisse ferunt, exceptam linteo, cum, ad supplicium raptus, sudorem abstergeret, itaque expressam, ut ab ictu una maxilla tumidior altera conspiceretur. Esti uero hoc, quod dicitur, Veronicæ sudario, Romam perlato, Tiberius Caesar graui, quo laborauerit, morbo liberatus perhibetur, tamen, cum plura huius generis, diuersis in locis, memorentur asseruari, ad fidem, indignitatemque rei demonstrandam, satis est, Alapam, Christo infictam, inter cetera contumeliarum, quibus affectus est ille, et quæ ponderari uoluit Deus, genera ipsi diuinis literis prodi. Quod quidem confceleratissimi hominis nefas cum recordamur, et pro eo, ac religio animi postulat, execramur, tantum abest, ut, ab illa nos culpa uacare, putemus, ut in eius conscientia labis, hereditate acceptæ, uestigium agnoscamus, et, quod inde contraximus, humanæ indolis uitium deploremus. Mamercorum alapæ Poetis notæ sunt, quibus, in mimis, scurrae, et parasiti, ridente populo, accipiebantur, in nouo uitæ genere, ut ait ille, et inaudito, quod contumelias quaestui haberet, et iniuria pasceretur. Hic autem uile, abiectumque, mancipium Regi regum, et maiestatis Principi, sordidum seruium, quod a nutu, flagrisque, heri pendet, Domino, cui parent cuncta, uel unus ex infami apparitorum, licitorumque, qui Christum comprehenderant, fatelicio gloriæ Parenti, nocentissimus innocentissimo, stupente terrarum Orbe, manum infert. Verum tamen illam profligatissimi ferri personam sustinet homo, qui, repudiata per nequitiam ultimæ integritatis libertate, libidini, flagitiisque, se constringendum tradidit, et, propagata, auctaque, animi corruptela, totum genus hominum usque eo contaminauit, ut, nisi diuinitus emendemur, inueteratae prauitatis consuetudine, et licentia, sanctitatem, ueritatemque, perferre non possimus. Nec uero tam bacillo caput sanctissimum a pessimo feritur, ut Theodorus Beza, et quidam alii, interpretantur, quam alapæ, palma impactæ, ignominia os purissimum ab impurissimo foedatur. Haec enim diuinæ mentis explanatio piæ antiquitatis, cuius iudicium in Ignatio ad Trallianos, Gregorio Nazianzeno, Cypriano, Hieronymo, Sedulio, et aliis, extat, testimonio respondet, interpretumque aliorum, maximi Syri, confessione sustinetur, in ipso etiam loquendi usu, scriptoribus sacris Mattheo, Marco, Lucae, et Ioanni probato, rationis pondus habet, Graecorumque Criticorum, quos Suidas compilauit, tum reconditarum commentariis notionum, quæ Glossæ uocantur, et Iurisconsultorum, quos Graecia tulit, distincto, familiarique, loquendi genere, se tuetur. Has plagas, quibus caedere salutaris maxilla, cecinerant uates, coelesti afflatu percussis, et, si Latantio credimus, in fatalibus libris, Sibylla, sagacioribus tamen, cum mirifice subseruiat Christianis, doli cuiusdam pii iamdiu suspecta. Consimilibus dilatatae manus uerberibus, perinde ac colaphis, caecos aliquando, confectosque, fuisse ueritatis, cum mendacio hominum confictantis, testes, Martyrologia loquuntur. Ceterum poenam huic iniuriæ leniorem principio sanxerunt Romani. Cum autem Lucius Veratius quidam, homo insignite improbus, atque immani uecordia, pro delectamento haberet, os hominis liberi manus suæ palma uerberare, et, quemcunque male acceperat, huic per pedisequum, crumenam, assium plenam, portitantiem, con-

confestim, secundum XII Tabulas, quinque et uiginti asses numeraret, Praetores, omiſſa priori lege, iniuriis aestimandis recuperatores dederunt. Alias, compertum est, gentes, ipsos maxime Germanos ueteres, tantam ori dignitatem tribuisse, ut audaciam infringendi alapas ferro uindicandam duxerint, nec caedis, quae hac dedecoris depullione facta sit, quam postularint. In talis quidem proteruitiae documentis iniuriam grauisſimam ponunt Iurisperiti. Ac uidetur omnino facies reuerentius habenda, quod, ut sapientibus placet, in ea uiua, et expressa, similitudo Dei, hoc est, totus homo depictus, exhibetur. Videtur clementius consulendum, in quibus Pudoris sedem fixit antiquitas, tanti ab Atheniensibus habiti, ut ara, publice structa, coleretur. Quare ictus ille capitalis non maiorem uim, utpote ab infesto, furiosoque, homine illatus, habuit, quam iniuriam, contuso quippe, confusoque, ore Pulcherimi mortalium, e quo Lumen Orbis, et iustitiae Sol eniteſcebat, tantaque elucebat maiestas, ut, pictorem, tradat ex ueteri fama Io. Damascenus, ab rege Edessenorum, Abgaro, ad pingendum missum, splendorem uultus, aspectusque, ferre non potuisset. At enim hic fatalis est ictus, quem nostrae perfidiae, una cum ceteris malis, debitum, ab ultrice iustitiae Liberatoris misericordia suscepit, ut manu percussoris manus Parentis, pomum ueritum captantis, expiaretur, et iniusta genarum percussione uultus sonituum pudor, quo remouebantur a conspectu Dei uindictis, excuteretur. Videmur autem nobis uidere nequitiae antrum, ludibrii officinam, latronum sedem, cum intelligimus, domi pontificis maximi, ubi domicilium sanctitatis, perſugium innocentiae, iustitiae templum, esse deberet, eoque loci, ubi, causa nauiter cognita, pro religione animi statuendum, uisque omnis uel ab fonte prohibenda fuisset, nullius criminis conuictum, omninoque infontem, indicta adhuc causa, pro libidine feruillis, ac barbarae, immanitatis, male multari, et indignissime haberi. Quod cum Paulo, Pontificis Ananiae iussu, uapulanti, usu ueniret, contra legem fieri ab eo, qui secundum legem iudicare debeat, recte ait. At uero aequorum est iudicium, quos potestate teneant, a ui extra iudicium omni defendere, ministrisque tuendi partes, non uiolandi ueniam, dare. Facies in foro, praesertim sacro, oculis, cognitionique, iudicium uero patere debet in bello et acie, ubi miles faciem ferire a Caesare iubetur, aduersus hostiles ictus galeis muniri solet. Adeo sceleris, quod defectione nostra concepimus animo, et consciuimus, magnitudo, atque atrocitas diuini, humanique iuris sensum nobis eripit, ut, ubi sanctissime agendum erat, nihil sanctum inuiolatumque, nihil religione, aut lege recrum, relinquamus. Adeo iustissimo in asylo iustitiae nullum iuris praesidium erat, danti pro homine poenas, quem, aequum fuerat, poenis, in conspectu iudicum, contra humanam legem, expectitis, luere uiolationem diuinae legis, inspectante Deo, commissam. Nec uero defuerunt, ut existimari potest, facinorosissimo seruo consilii pestiferi auctores, qui iniquis dominorum rebus studerent, neque ipsi domini male factum non comprobant, cum in re tam infanda conuiuent, proiectamque amentiam non reprimunt, sed dissimulant silentio, et tam peruersos sese iudices praebent, ut minus, ac siluarum solitudo ab incurſu latronum, iudicium a iudicibus tutum uideatur. Quantum huius quoque mali contagio ad nos pertinet, etiam nunc nostri nos ingenii peruerſitas admonet, quotiescunque libidini insitiae, et dominantis, morem gerimus, eaque uel ipsimet ad male agendum inducitur, uel prae uisita et coepta non increpando fouemus, et dissimulando, ueniamque delictis commodando, confirmamus. Causa facti, ut uideatur, hone-

honestior interponitur, quasi non ita respondendum sit Antifititium, pro eiusque sanctitate arque auctoritate, ubi vel leuiter a quoquam laceffatur, tanquam pro aris et focus, propugnandum. Sed, cum non eam sibi uerentiam arrogent magistratus, quae reis, culpa nondum manifestis, se tuendi libertatem detrahat, huius quidem, officiosi in speciem, obsequii integumento foedum assentandi studium inuoluitur, quo gratiam apud hominem ut inear nequam, adoritur, contumeliaque obruit, Deum. Hoc specimen improbitatis humanae, quae male consulitis factisque honestatis nomen praetexit, et, posthabita bonae mentis conscientia, hominibus, quam Deo, placere mauult, fidemque hominibus dum uendit, apud Deum cum amore corrumpit. Habenda tamen est ratio illius, qui prouocaret ad testes, a testibus ex lege incipiendum, praesertim cum multi suppeterent, causa nondum orata, necdum disceptata, formula iuris communis retinenda, ut res interim, sine rei fraude, gereretur, neque captius ante, quam damnatus esset, uiolaretur. At neque uincula, quibus constrictus tenebatur Seruator, neque mos iudicii, neque sana mens, obstabant indomito furori, quin disciplina, quae criminis dabitur, nondum explorata, praecipuus irrueret in innoxium, ignominiaque cumulatam, omni iuris auxilio spoliaret. Ita uero, dum sanctimonia, iustitiamque, imaginis diuinae exuimus, scelus, et omne nefas, asciumus, ipsamque rationem, recte agendi, atque existendi, magistratam, appetitus, in deterius prona, malicia uelut eo distrinximus, ut, nisi a Deo in uiam reuocemur, effrenato identidem imperu elati, neque ad modi, neque ad temporis circumspectam quandam prudentiam consilium accomodemus. Merito Ioannes ille, qui uere Chrysofomus usurpatur, cum Christi patientiam, et impudentiam serui, contemplantur, coeli, terraeque uisionem implorat, illius, ut exhorrescat, et fulmina excutiat, huius, ut contremiscent, hiatuque suo ignes eructet, aut hauriat, absorbeatque, terribimum humani generis monstrum. Merito Ioannes scelus nefarium perhorrescimus, simul tamen in hoc seruilis amentiae speculo simulacrum criminis nostri contuemur, ac dolore, metuque commoti, pacem ueniamque exposcimus, et meritum Seruatoris, qui, nostri amore, plus patientiae, quam potentiae, adhibuit, religione animi quanta possumus maxima, ueneramur. Solebant antiquitus serui cum manumittendi essent, alapa percussus, nouissima seruitutis plaga, quaque omnis in posterum infamia, ut exponit Basilius, depelleretur. Laeti nos cum Seditio praedicamus, Seruatorem infamis palmae iniurias sustinuisse, ut liberali nos manu assereret, uindictaeque a iugo aeternae seruitutis, ipsa Dei ciuitate, in qua sempiterna perfrueremur gloria, donaret. Iouis faciem, artificis actam, minio, festis diebus, illinere consueuit superstitiosa uetustas, singularis, uti rebatur, honoris causa, qui et triumphantium corporibus haberi solebat. At quantum commentitii cultus fucum, pigmentumque, auersamur, tantum Christi faciem, serui dextra turgidam, et sanguine resperlam, amplectimur, in eiusque aspectu acquiescimus, quae, uti caritatis immensae notis insignita est, ita, quantum amoris huius ueneratio esse debeat, ostendit. Hac religiosi officii contemplatione, et praeclara pietatis aemulatione, incitati, Iuuenes praestantissimi, quorum neque uirtus, neque doctrina, satis iam spectata, laudis nostrae eget, quique dicendi ordinem ipsi delegerunt, IO HENRICVS, DIO CASPARI, Iurisconsulti Amplissimi, F BRENDELIVS, IACOBVS FREDERICVS LVDECCIVS, et CHRISTIANVS FREDERICVS LENZIVS, liberalium artium Magister, statuerunt ita religione sua publice defungi, ut primus illorum hodierno die, alter crastino, Sacrosanctae Perfectionis momenta expendant, tertius Salutarem in uitam Reditum, in ipso Anniversario Sacro, Liberato terrarum Orbi gratuletur. Reliquum est, CIVES Optimi, ut in statu, quod honori diuino seruit, faueatis, et, quam fieri potest humanissime, a nobis inuitati, tribus his Oratoribus Sacris, praedicto cuique die, primo autem horum hodie, ab Hora postmeridiana III, auscultandi beneuolentiam, in Auditorio Minori, praestetis, ac, si quid nos promittere possimus officii mutui, id, quicquid est, et quantumcunque est, ex lege officioque deuincti uobis animi, a nobis expectetis. P P Eid April A R G ∞ 1000 XIII

Ung VI 3

W 18
V 17

...SSIMOS ACADEMIAE
 CIVES
 AD
 ORATIONES
 AC CRAS
 AVGVSTEO
 RAVIS DIEBVS
 AVDIENDAS
 TITVTI RELIGIONE
 INVITAT
 LMVS BERGERVS
 ET HVMAN P P

